Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 171. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 10-го ВЕРЕСНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 10, 1982 No. 171. VOL. LXXXIX.

УІА ВІДКРИВАЄ НОВИЙ СЕЗОН

Директори Українського Інституту Америки на відвідинах у редакції „Свободи", (зліва): д-р Ростислав Сочинський, маестро Андрій Добрянський, мгр Володимир Баранецький, інж. Марія Гончаренко, інж. Володимир Назаревич, інж. Зенон Баб'юк та інж. Володимир Гнатківський.

Джерзі Сіті, Н.Дж. (Л.Волянська). — Про бурхливу діяльність в останній рік Українського Інституту Америки, керованого незвичайно активною Радою директорів, відомо вже не від сьогодні, але тим не менше з особливою увагою і інтересом прислухалися члени редакції щоденника тут, у середу, 25-го серпня, до розповідей семи представників УІА, які прибули до Головної канцелярії Українського Народного Союзу і до редакції „Свободи" з амбітним осіннім пляном діяльности.

„Після великого пожвавлення, якщо за ним стоїть тільки голий ентузіязм, а менше знання справи, вміння і охоти систематично і уперто працювати, приходить звичайно криза і занепад діяльности. Чогось такого нема ані на зернину в Інституті, осінній і зимовий сезони діяльности якого обіцяють бути ще більш цікаві, корисні і особливі, ніж був перший", — казали відвідувачі тут і про це можна було переконатися на ділі.

У редакції на дводинних розмовах були інж. Володимир Назаревич, віцепрезидент УІА; інж. Марія Гончаренко — секретар УІА; мгр Володимир Баранецький — член Екзекутиви і фінансовий дорадник УІА; д-р Ростислав Сочинський — голова Комісії громадських зв'язків; маестро Андрій Добрянський — адміністративний директор; інж. Володимир Гнатківський

(Продовження на ст. 3)

ШВАЙЦАРСЬКА ПОЛІЦІЯ ЗВІЛЬНИЛА ЗАКЛАДНИКІВ

Берн, Швайцарія. — Засоби масової інформації повідомили у четвер, 9-го вересня ц.р., що, не зважаючи на небезпеку життя залишених ще п'ятьох закладників, головне командування швайцарської поліції і спеціяльні військові частини штурмом здобули приміщення польської амбасади в Берні, що її захопила у понеділок, 6-го вересня, група польських патріотів, які назвали себе членами Крайової революційної армії.

Іншого виходу не було, — заявили поліційні швайцарські чинники, бо Варшава домагалася якнайскорішої розв'язки цієї справи і дала швайцарському урядові дозвіл на штурмування амбасади, не зважаючи на риск і виставлення під загрозу життя урядовців захоплених „терористами". У середу вечором, 8-го вересня, члени Крайової революційної армії, мабуть побачивши безвиглядність ситуації, пов'язались телефонічно з представниками швайцарського уряду і вимагали імунітету і безпечного виїзду зі Швайцарії. Очевидно, в існуючій ситуації швайцарський уряд не міг погодитися на вимогу польських патріотів, бо в противному випадку він міг увійти у конфлікт з військовим режимом прем'єр-міністра Войцеха Ярузельського, який вважає цей акт „терористичним актом західних імперіялістів проти соціялістичних країн". Тому речники поліції відповідали групі „терористів", що вони можуть прийняти тільки капітуляцію без жадної передумови з їхнього боку.

Вміжчасі поліція врятувала одного з польських дипломатів, який на протязі майже трьох днів скривався на горішньому поверсі амбасади, а його дружина знаходилась серед закладників Юзеф Матусяк, під час захоплення амбасади членами Крайової революційної армії, зумів скритись в маленькій кімнатці на стриху будинку, але голод і спрага примусили його нав'язати контакт з поліцією при допомозі білої шматини, яку він вивісив через шпаринку вікна. Інший польський „дипломат", військовий аташе Зигмунд Дробушевскі, також був заховався в одній горішній кімнаті, але його віднайшли захоплючі амбасади.

При штурмі амбасади поліція зловила усіх п'ятьох членів Крайової революційної армії, які не ставили фактичного спротиву переважаючим силам швайцарської поліції. Політичні спостерігачі думають, що захоплювачі правдоподібно отримали наказ не ставити спротиву і не висаджувати приміщення амбасади в повітря.

Тепер, — кажуть, ці спостерігачі, — розіграється дипломатична драма між Берном і Варшавою. В. Ярузельскі напевно вимагатиме видачі польських революціонерів, щоб їх судити у Польщі, а Швайцарія судитиме їх за кримінальний акт. Не зважаючи на те, який оборот справи наберуть події чергових днів, польська справа дістала і дістане добрий розголос у пресі й інших засобах масової інформації та в дипломатичному світі.

Затвердили нову конституцію Китаю

Пекін, КНР. — Делегати 12-го з'їзду Комуністичної партії Китайської Народної Республіки майже одноголосно одобрили запропоновану теперішнім керівництвом нову форму конституції Китаю, яка не тільки усуває культ особи, але також теоретичне вчення колишнього лідера КНР і борця за встановлення соціялістичної влади в Китаю Мао Зедонга.

Нова конституція передбачає почесний відхід на емеритуру перестарілих віком партійних діячів і закликає кожночасне керівництво робити заходи для того, щоб відмолодити Компартію і уряд, втягаючи до співпраці молодші, добре вишколені сили, які тепер дуже потрібні Китаєві при розбудові його індустрії, технології і сільського господарства.

Раніша конституція називала Мао Зедонга „великим марксистом-ленінистом" і прославляла його „,культурну революцію", яка коштувала КНР мільйони жертв в людях і причинилися до загального застою в усіх відтинках життя. Нова конституція забороняє творення культів, а натомість проповідує колективне керівництво партією і державою, яке у практичному застосуванні куди краще, як керівництво однієї людини. „Жадний член Компартії, — говориться у новій конституції, — не має права сам приймати рішення у важливих справах чи висувати себе на керівне становище".

Крім того 12-ий з'їзд КПК рекомендував генеральному секретареві партії перевести радикальні зміни у структурі вищих партійних органів і випрацювати реальну програму економічного розвитку країни на найближчих 18 років. Із головної доповіді Денг Шіаопінга, заступника першого секретаря Компартії, але в дійсності головного завідувача усіма китайськими справами, виходить, що теперішнє китайське керівництво ставить перед собою три основні цілі: прискорити темпо модернізації сільського господарства й економіки взагалі; поробити заходи для об'єднання Тайвану з материком і повести на всіх фронтах боротьбу з гегемонією великих держав, зокрема Совєтського Союзу і З'єднаних Стейтів Америки. Голова Комуністичної партії Гу Яобанг у своєму виступі на з'їзді, заявив, що КНР не буде змагатися за гегемонію на міжнародній арені.

Покищо немає жадних познак, що „мічна людина Китаю", як усі називають Ден Шіаопінга, збирається покидати чинну службу в Компартії, хоч, згідно з усіма вимогами і новою конституцією, він повинен відійти від активної служби. Якщо він відійде, фактичне керівництво опиниться в руках голови КПК, його заступника і генерального секретаря Компартії. На думку Яобанга КПК рішучо зірвала з догматизмом Мао Зедонга і культом особи. Він вважає, що в Китаї мусить бути допущена також приватна ініціятива у сільському господарстві і економіці, щоб нарешті перебороти відсталість цих двох ділянок і двигнути економіку КНР на вищий рівень.

ІНФОРМУЮТЬ ПРО ЕНЕРҐЕТИЧНІ КАТАСТРОФИ В УКРАЇНІ

Амстердам, Голляндія. (УІС „Смолоскип"). — З України дісталися сюди інформації про дві великі енергетичні катастрофи, які принесли багато людських жертв і матеріяльних втрат.

Катастрофи ці відбулися при видобутку природного газу у Харківській області і на атомовій електростанції недалеко м. Рівного на Волині.

Більше як три місяці (січень-березень, 1982 р.) горів безперервно природний газ біля с. В'язове між Полтавою і Харковом.

Це була найбільша в історії України пожежа викиду природного газу, з якого на десятки кілометрів розносився напівтрійливий сірководень.

Шукаючи за все новими і новими покладами нафти і газу, виконуючи понад людські норми, спеціялісти допускаються помилок, що й сталося біля села В'язове. Вибух у новій свердловині викидав не лише мільйони і більйони кубометрів природного газу, але він загорівся, через що було евакуовано доокілишні села, а для боротьби з вогнем кинуто спеціяльні військові частини.

Спочатку у Києві розійшлася вістка, що горить Шебелинка, найбільший центр природного газу на Україні, який постачає газ великій частині України, Москві, Молдавії і Болгарії. Згодом вияснилося, що це горить нова свердловина біля с.В'язове.

У зв'язку з цією газовою аварією і її можливими наслідками у Києві справу пожежі обговорювали у ЦК партії, Раді міністрів УССР, МВД, і відповідні установи у Москві.

У Києві стало відомо, що цілою операцією боротьби з пожежою керував заступник міністра геології УССР Стьопін і директор комітету глибокого буріння СССР Зінченко з Москви в асисті найкращих спеціялістів з цілого СССР.

В Харкові, Полтаві і Києві поширені вістки про численні людські жертви, а втрати з самої пожежі, яку вдалося погасити на четвертому місяці, розраховують на багато мільйонів карбованців.

Аварію на Рівенській атомній електростанції, яка мала місце на весні 1982 року, представники влади стараються прикрити якнайбільшою таємницею. Пропогуючи, що атомні електростанції в СССР є всецілo безпечні, уряд СССР незручно визнати свої проблеми з ядерною енергією і збереження повітря від радіяції.

Згідно з одержаною з Волині вісткою, на Рівенській атомній електростанції сталася дуже серйозна аварія в часі введення у дію третього атомного енергоблоку (реактора) потужністю у 440 тисяч кіловатів.

У Львові була поширена вістка, що крім багатьох людських жертв на Рівенській АЕС загинули або були важко поранені головний інженер АЕС Гамрескелі, заступник директора АЕС Брунько і оператор реактивного цеху Чудінов.

Рівенську атомну електростанцію почали будувати 25 травня 1973 року над річкою Стир, приблизно 100 км на північний захід від Рівного. Після закінчення вона буде мати п'ять атомних реакторів типу ВВЕР (водо-водяні енергетичні реактори) потужністю по 440 тис. кіловатів (МВТ) кожний. Перший енергоблок почав працювати 22-го грудня 1980 року, другий — рік пізніше, а третій з приспішеною скорістю мав бути уведений у дію на весну 1982 року.

Рівенську АЕС будували робітники і спеціялісти, привезені з різних частин СССР, і для них побудували нове місто недалеко від Бруснловської гори — Кузнєцовськ. На будовах АЕС працює менше як десять відсотків місцевих українців.

В Америці

ДЖОРДЖ ВОЛЛЕС ІЗ АЛАБАМИ, 63-РІЧНИЙ тричі губернатор стейту і кандидат у свій час на Президента, у демократичних передвиборах у вівторок, 7-го вересня, на губернаторство у четвертий раз, що є безпрецедентне в тому стейті, дістав понад 40 відсотків голосів у змаганні з двома іншими суперниками. Згідно з законами стейту, той, хто не дістав понад 50 відсотків голосів, мусить іти ще раз на передвибори під кінець вересня. Цей раз це будуть начебто елімінаційні гри — поміж тільки двома кандидатами на номінацію Демократичної партії на губернатора, поміж тими, що тепер дістали найбільше голосів. Дж.Воллес матиме проти себе теперішнього віцегубернатора Джорджа МекМіллена, але перемога Воллесові більш ніж запевнена.

ЩОРІЧНИЙ „ТЕЛЕТОН МУСКУЛЯРНОЇ дистрофії", 22-годинна програма на телевізії для збірки фондів для поборювання цієї недуги, що прогресує і робить каліками тих, що нею хворі, дав цього року на три мільйони доларів, тобто 10 відсотків менше, ніж попереднього року. Цю програму вже 17 років веде відомий американський комік Джеррі Люїс. За цей час він зібрав у той спосіб 270 мільйонів доларів. Найвища збірка була в минулому році — 31,5 мільйона доларів, а найнижча в 1977 році — 26,841,490 доларів.

СЕҐРЕҐАЦІЯ ЧОРНИХ СТУДЕНТІВ ЗМЕНШИЛАСЯ по всій країні, за винятком північного сходу, де вона збільшилася, — подає З'єднаний центр політичних студій у своєму рапорті. Найбільше покращання стану десегрегації помітне в південних стейтах і в межових — стейтах поміж північними й південними. В навчальному році 1980-1981 майже половина чорних учнів у північносхідних стейтах відвідували школи, де чорних є 90 відсотків, а інші 10 відсотків — походили з меншостевих груп населення. Рапорт приготовано на підставі даних з Конґресу і з Департаменту освіти.

ДІЙСНУ ВІЙНУ ЗАНЕЧИЩЕНОМУ ПОВІТРЮ, лосанджельському т.зв. „смагові", виповіли нещодавно офіційні чинники в Лос Анджелесі, Каліфорнія. Плян поборювання „димо-туману" має в собі такі міропрнємства: замість їздити автом — їздити роверами, бизнесові справи частіше полагоджувати за допомогою телефону, а не їдучи до місця призначення в автомобілі, що залишає за собою дим з моторів неповного згорання пального. Федеральні стандарти чистоти повітря мають тут бути осягнені в 1987 році; вимога Уряду щодо певної кількости озону в повітрі однак може бути осягнена тільки за 20 років.

ПОНАД ДВІ ДОБИ, ТОБТО 48 ГОДИН І 29 ХВИЛИН, у столиці країни у Вашінгтонській катедрі зачитуватимуть люди доброї волі списки впалих на полі бою у В'єтнамській війні та тих, що пропали там без вісти. Це 59,709 імен американських вояків, що віддали своє молоде життя за Америку. Під час п'яти днів від 10-го листопада до 14-го листопада — релігійного вшанування впалих вояків, світитимуть свічі. Плянується також похід приблизно 70,000 осіб по Авеню Конституції до пам'ятника жертвам В'єтнамської війни, що ось-ось буде закінчений. Цей пам'ятник збудований з двох полірованих чорних гранітних плит, що сходяться у підніжжі пам'ятника разом, творячи літеру „V", що означає Вікторія — Перемога. В граніті викарбувані імена вояків-героїв. Коштував пам'ятник 6 мільйонів доларів, але його не встигли ще закінчити. Тому під час Дня ветерана, коли все це відбуватиметься, пам'ятник ще не буде посвячений. На всі ці разом святкування Дня ветерана, В'єтнамської війни, найдовшої війни, яку вели будь-коли американці, організатори чекають 250,000 колишніх вояків — учасників. Якщо дійсно прибуде саме така кількість, то це буде 10 відсотків всіх, що брали участь у В'єтнамі, де було разом 2.7 мільйона американських вояків.

ТИСЯЧІ ОСІБ ВІДВІДАЛИ СОЮЗІВКУ В ОСТАННІХ ДНЯХ ЛІТНЬОГО СЕЗОНУ

(фото: Марта Коломиєць)

Група танцюристів ансамблю „Сизокрилі" під час виступу на Союзівці.

Союзівка. — Тисячі осіб з усіх закутків цієї великої країни, з Канади, з Европи, а то й з далекої Австралії насолоджувались чудовою погодою, вигідними улаштуваннями цієї Оселі УНСоюзу, високоякісними мистецькими програмами, спортовими змаганнями та мужкою трьох оркестр під час вечірніх забав на протязі трьох днів, від п'ятниці вечора, 3-го вересня, до пополудневих годин понеділка, 6-го вересня, якими закрито цей вже 30-ий літній сезон на Союзівці.

Серед гостей переважала молодь, хоч і не бракувало старших віком осіб, серед них багато визначних громадських діячів і активістів, які прибули сюди на останні дні літнього дозвілля перед поновною реактивізацією громад в осінніх і зимових місяцях. Як звичайно, Союзівка приготовилася належно до сподіваного великого напливу людей, зокрема молоді, додавши навіть додаткові станки з напитками і поставивши додаткову танцювальну площадку над басейном при кольорових світлах.

Вже в п'ятницю, у вечірніх годинах, до постійно тут гостюючих вакаційників — переважно тенісистів і їх родин — почали долучуватись сусідні гості, а відтак молодь з міст. Всі вони забавлялися під звуки акордеону Аліка Худолія, бубнів Дорка Сенчишина і вокальних номерів цих двох здібних музикантів.

В суботу публіка поділилась на два табори — одні приглядались плавацьким змаганням за першенства УСЦАК і нагороди УНСоюзу, а другі розташувались на травниках оселі біля тенісових кортів, де почались розгривки теж за першенства УСЦАК і нагороди УНС. Жовтий порох з відбиванного корту біля „Веселки" зносився вгору від стукоту ніг молодих юнаків і дівчат, які змагались у товариських іграх навшидку комбінованими трійками чи шістками.

Мистецько - розвагову програму цього вечора виповнив вокально-інструментальний ансамбль „Мальви" з Чикаго під мистецьким керівництвом вокалістки Марійки Гаврилюк. Тріо молодих жінок, — крім згаданої М.Гаврилюк, Марійка Банах і Мирослава Бараб — виконало ряд цікаво аранжерованих українських пісень. До них долучилась в одній пісні Галя Левунь, член ансамблю, яка під час цілого сезону перебувала тут в ролі конферансьє, вокалістки і музичного керівника під час програм в тижні. Інструменталісти ансамблю це: Павло Гончаров, Маркіян Левунь, Володимир Гончаров і Володимир Попович.

Під час програми, конферансьє Аня Дидик, яка виступала в цьому капацітеті теж під час недільної програми, представила головного предсідника д-ра Івана Флиса, головного касира Уляну Дячук, головних радних Анну Гарас і Володимира Кваса, головного редактора „Свободи" Зенона Снилика, редактора „Українського Тижневика" Рому Гадзевич, її співробітницю Марту Коломиєць, місцевого пароха о. д-ра Богдана Волошина, нового управителя оселі Юрія Прокопця, численних секретарів відділів УНСоюзу, як теж гостей з Вашінгтону, Надію Комарницьку-МекКоннел та її чоловіка Роберта, які затруднені на високих постах у теперішній Адміністрації президента Роналда Регена.

До танців цього як і наступного вечора приграївали дві оркестри „Темпо" і „Мрія" з Чикаго.

Мистецьку програму в неділю, 5-го вересня, виповнили: танцювальний ансамбль „Сизокрилі" під керівництвом Роми Приймы-Богачевської, солістка Ліда Гаврилюк з акомпаньятором Олексем Кузишином, піаністка Уляна Піньковська і акордеоніст А.Худолій. І тим разом численним глядачам конферансьє А.Дидик представила деяких гостей, серед них урядуючу ще два тижні „Міс Союзівку" Ліду Фещенко-Чопівську та її попередниць Орисю Ганушевську, Арету Ракочу, Аннету Харук і Галю Петрик.

Як уже згадано, оркестри „Темпо" і „Мрія" приграївали до танців на терасі і в залі павільйону „Веселки".

В понеділок численні гості приглядались фінальним змаганням тенісового турніру, який закінчився у ранніх пополудневих годинах. Відтак деякі гості, користаючи ще з теплої, соняшної погоди, купались у великому басейні, але більшість вже готовилась в дорогу домів, прощаючись із знайомими та із завжди привітною Союзівкою.

Проф. Я. Рудницький виступав на сесіях ОН в Женеві

Женева, Швайцарія. — В кінці серпня і у перших днях вересня ц.р., тут відбулися сесії Об'єднаних Націй, зглядно її економічної і соціяльної ради. У складі канадської делегації, під головуванням д-ра Ж.Т. Дролє з Оттави, участь в сесіях ОН взяв також проф. Ярослав Рудницький з Монтреалю.

Як і раніше в Лондоні, так і цим разом у Женеві, він виступив у ролі дорадника у східньоевропейських справах канадської урядової делегації. При цій нагоді він пов'язався з д-ром Б.Гаврилишином у Женеві, провірив українку в бібліотеці ОН та мав ряд важливих побачень і розмов з багатьма дипломатами.

У світі

ПРЕСОВІ АҐЕНТСТВА ІНФОРМУЮТЬ З Ісламабаду, Пакистан, що між совєтськими окупаційними військами і афганськими повстанцями знову розгорілися бої на совєтсько-афганістанському пограниччі. У боях беруть участь свіжі, щойно прибулі із Совєтського Союзу військові частини, які з допомогою летунства, танків, артилерії й іншої тяжкої зброї, повели сильну офензиву проти повстанців, щоб прочистити терен, а головно забезпечити шляхи у прикордонній полосі. Згідно з інформаціями отриманими в Ісламабаді від дипломатичних місій в Кабулі, повстанці зайняли важливі стратегічні позиції і тому треба сподіватися великих людських жертв по совєтській стороні, не зважаючи на перевагу зброї і техніки. У боях беруть участь також афганські вояки, вимішані із совєтськими, щоб не було дизертирства.

У ЗВ'ЯЗКУ З ВБИВСТВОМ ШЕФА ІТАЛІЙСЬКОЇ поліції ген. Карльо Алберто Далля Чієза, людьми мафії, робітники транспорту влаштували 10-хвилинний страйк перестороги і домагаються тепер від уряду негайних заходів проти нелегальної діяльности мафії. Президент Італії Сандро Пертіні, почувши про вбивство згаданого генерала, негайно підписав і передав його наступникові Емануелеві Де Франческо, спеціяльний документ, який уповноважнює поліцію підслуховувати розмови підозрілих осіб, контролювати банкові конта членів мафії і отримувати від італійської розвідки всі інформації про діяльність членів цієї злочинної організації.

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО АССОШІЕЙТЕД ПРЕСС інформує, що в Москві у нещасливому автомобільному випадку загинув 47-річний Ніколай Я. Суслов, провідний член Компартії в Ленінграді, член Центрального Комітету Н.Суслов, в ієрархії комуністичної партії, займав друге місце в Ленінграді, а при відході Григорія Романова на працю до Політбюра, він мав великі вигляди, враховуючи також його молодий вік, стати провідним членом совєтського керівництва у пізніших роках.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Початок шкільного року

Початок вересня — це не тільки закінчення „вакаційного сезону" для людей із світу праці (включно з Президентом!), але й кінець шкільних ферій та започаткування нового шкільного року. У різних школах, різного ступеня і типу та в різних місцевостях шкільний рік починається у різному часі. Проте це для нашої проблеми річ другорядна. Ця наша проблема куди глибша і поважніша, аніж проблема шкільництва для родженої тут англомовної дітвори і молоді. Нам не йдеться тільки про здобування молоддю знання потрібного для ширшого світогляду, для кращих можливостей варстату праці і для більшої ґарантії забезпеки майбутньої родини. Нам, українцям, ідеться про те, щоби шкільна освіта стала одним із найважливіших чинників у збереженні нашої, української, окремої особовости у різномовному світі та щоб наша дітвора і молодь, з кадрів якої мають вирости нові провідники суспільства, збереглась при українстві. Здаючи собі добре справу з тиску англомовного довкілля та невідхильного процесу природної асиміляції до чужомовного оточення, і здаючи собі дуже добре справу, що не можна і не вільно народжених тут дітей і молодь насторожувати супроти цієї країни, де вона народилась, виховується, має приятелів і має заробітково працювати, треба водночас подбати, щоб ці наші діти й молодь зберегли глибокий сантимент до української батьківщини своїх батьків і, по змозі своїх сил, діяли в її користь. Теорія покійного д-ра Луки Мишуги про „дві батьківщини" стоїть перед нами руба і вона єдино розв'язує проблему, як примирити наші — та наших дітей і внуків — обов'язки супроти Америки й України.

Українські щоденні школи та школи й курси українознавства належать до головних засобів збереження при українстві наступних поколінь, бо їхньою ціллю є дати дітям і молоді бодай мінімум знання — української мови, літератури, історії, географії, скарбів етнографії. А без цього знання молода людина не може знайти того духового зв'язку з батьківщиною прибулих з України своїх батьків і дідів і не зможе спричинитись до збереження серед чужомовного моря українського острова, як самостійного національного й культурного чинника.

Українських цілоденних шкіл в Америці мало. У Ню Йорку при церкві св. Юра, де є народна школа й академія (гайскул), у Чікаґо, у Факс Чейзі біля Філядельфії, у Стемфорді, Конн. Але суботніх шкіл українознавства є в Америці 35, із числом записаних туди учнів — хлопців і дівчат — 3,083 та з 309 вчителями. Вони охоплені Шкільною Радою, яка існує окремо від шкіл при українських католицьких й православних церквах, дарма що багато шкільних і виховних проблем тут і там ті самі чи дуже подібні. Проблема виховної системи для української дітвори-молоді — це одна з найболючіших і найскладніших. Болюче вражає мале число зорганізованої української дітвори і молоді — у своїх організаціях і своїх школах та курсах. Всі три українські молодечі організації — Пласт, СУМА і ОДУМ — охоплюють ледве яких 10 відсотків існуючої української молоді. А що значить отих 3,083 учнів українознавчих суботніх курсів і кругло тисячка-дві вихованців парохіяльних шкіл супроти десятків тисяч існуючої української дітвори і молоді!

Уже 5-та з черги Всеамериканська учительська конференція шкіл українознавства, яка відбулася у днях 26-27 червня у Назарет-коледжі у Пітсфорді біля Рочестеру, Н. Й., — займалася подробицями з ділянки педагогіки, шкільних лектур, співпраці з Комітетами батьків, справою журналу „Рідна Школа" (єдиний педагогічний журнал, який бореться з браком фондів!), справою зв'язку з молодечими організаціями, справою окремих шкільних імпрез (як чудово їх організує у школі св. Юра в Ню Йорку Люба Волинець!), але всі їхні наймудріші наради зводяться до одної правди: школа й курси українознавства можуть існувати тільки тоді, коли батьки матимуть для них зрозуміння. Не власники шкіл, не учителі, не Шкільна Рада, не духовники на проповідницях, а батьки і тільки батьки мають посилати своїх дітей до українських шкіл і де їх нема — на курси українознавства. Власники школи св. Юра у Ню Йорку, ОО. Василіяни, закупили два автобуси для перевозу дітей і молоді з дому до школи і зі школи додому, — але ті автобуси виконають своє завдання і будуть завжди повними, коли батьки будуть розуміти їхню благодать. Нарід в Україні тішиться, що існують українські школи в діяспорі. І вся наша громада вдячна вчителям і опікунам шкіл. Але всі найкращі теорії і поради до „системи виховання" підуть намарно, всі заклики будуть голосом вопіющого на пустині, коли українські батьки, такі поквапні до виголошування гурра-патріотичних промов, не висилатимуть своїх дітей, щоб навчилися української мови, молитви, української пісні, щоб продовжили існування українства у світі. Українські батьки — виконайте свій священий обов'язок супроти свого народу і супроти власних дітей!

Анатоль Камінський

„СОЛІДАРНІСТЬ" У ПОШУКАХ ВИЗВОЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ

I

Майже безпосередньо після проголошення воєнного стану в Польщі 13-го грудня 1981 року, внутрі „Солідарности" почалися значимі і глибинні шукання найбільш ефективної дискусії на сторінках польських підпільних видань — „Тиґодніка Мазовше", „Тиґодніка воєннеґо" й інших, — що їх тепер передрукове, звичайно, паризька „Культура". Програмова націленість і глибокодумна широта та рівень цієї дискусії є поважним, містким вкладом у розпрацювання і розвиток визвольної стратегії польського руху опору, а також і інших самооборонних рухів сателітних країн. Мало того: незалежно від специфіки польської дійсности, її програмова вагомість і концепційна сутність виходять у тому відношенні поза межі самого сателітного бльоку і є повноваги́м та живлющим причинком у випрацюванні стратегії і тактики визвольної боротьби для всіх поневолених Москвою народів в умовах сучасної російської тоталітарної системи. Її значення зокрема важливе для нас і заслуговує на якнайбільш серйозну і всесторонню увагу та передумання і осмислення з нашого боку. Тим більше, що того роду дискусії відбувалися вже у нас, на свій лад, у часовому контексті тих, чи тих різновидних подій й процесів, головно під час і після еміграції в 40 і 50 -их роках. В подібному укладі вони віджили були тут теж із появою і розвитком самооборонного руху в Україні в 60 і 70-их роках. А взагалі ця тема є постійно актуальною у кожному процесі визвольної боротьби за всяких умов. І якщо вона не завжди і не всюди находить у нас своє належне і потрібне та всебічне обговорення, розпрацювання і визначення, то тим гірше для нас.

Але вернімось до польської дійсности. У виднокол сучасних шукань, розважань, аналіз, проєкцій і полемік керівних кіл „Солідарности" викристалізовуються та вирізняються на сьогодні три, чи точніше два основні напрямки щодо дальшої стратеґії і тактики боротьби. Їх речниками є Яцек Куронь, Збіґнєв Буяк і Віктор Кулєрскі, що їх стосовні програмові статті були надруковані в „Тиґоднікy Мазовше" ч. 8, з 31-го березня ц. р. і передруковані у „Інформаційному бюлетені" „Солідарности" в Швеції з 16-го травня ц. р.

У „Тезах про вихід із ситуації без виходу" Яцек Куронь, пишучи із табору інтернованих в Бялоленці, в лютому 1982 року, заступає погляд, що сьогодні на потребу є зорганізування і закріплення міцної масової, централізованої підпільної „Солідарности", як головної визвольної сили сьогоденної боротьби, яка була б спроможна теж і насильно усунути владу окупанта. Враховуючи дальше поглиблення економічної кризи і загострення режимових репресій, які разом приведуть до радикалізації настроїв в суспільстві та зросту антирежимового потенціялу, Куронь твердить, що польська нація не може чекати на „агонію (російського) імперіялізму, до якої, великою мірою, якраз і причиняться останні події в Польщі, але повинна приступити негайно до зорганізування загального централізованого руху опору. „На насилля і насиллям накинену нужду, здорове суспільство відповідає боротьбою" і якщо поляки хотять оминути того, щоб режимова політика і невластива постановка збоку „Солідарности" не впхнула „молодих і запальчивих людей у сліпу вулицю тероризму", боротьбу треба поставити на ширші фронти при допомозі справно і повсюдно діючого масового, центрально дириґованого руху. „Тільки такий рух може бути стороною у компромісі", якщо б режим пішов на „народне порозуміння", а якщо він не змусить режиму до цього, тоді „керівництво руху опору мусить приготовити польське суспільство до зліквідування окупації у збірному, зорганізованому виступі, але одночасно і до навіть найдальше йдучих уступок в компромісі з владою". Прикметно власне, що у Куроня, як і у інших лідерів, на першому місці є сьогодні застосувати таку стратегію, яка примусила б владу до говорення і шукання компромісу з суспільністю, під тиском руху „Солідарности" і Католицької Церкви.

Збіґнєв Буяк, який від самого початку діє у підпіллі, заступає іншу думку. Він твердить, що на потребу зараз є розбудова нецентралізованого „підпільного суспільства", всіма доступними гласними і негласними засобами, які довели б до повної інтеґрації суспільности „при допомозі різновидних груп пасивного опору, самодопоміжної громадської акції, поширення освідомлення та інших того роду позитивістичних праць". У своїй „Позиційній війні", в тому ж „Тиґоднікy Мазовше", Буяк викладає основні заложення нових методів боротьби, яка опирається на масовий рух опору, але без організаційної структури, що її, на його думку, дуже легко зінфільтрувати і розбити в поліційній системі совєтського типу.

Перш усього, однак, він опрокидує ствердження Куроня про те, що в сучасній ситуації „суспільний вибух є ниуникнимий". Радше навпаки, він вважає, що „в суспільстві існує якраз загальна свідомість того, що вибух не розв'язує жадної із стоячих перед ним проблем, а навпаки створює велетенську загрозу вжиття насилля у найбільш брутальній формі як з боку внутрішніх репресійних сил, так і інтервенційних, ззовні". І тому „на насилля влади суспільство відповідає випрацюванням інших, ніж насилля, форм опору." Він заявляється „за сильно здецентралізованим рухом, який стосуватиме багато різних методів дії. Тільки такий рух — неокреслений і різнорідний — буде несхопимим і трудним для поконання. Його єдність запевняють спільні цілі..." Він вважає, що „потрібно приняти засади уникання фронтальних зударів із владою" і замість них стосувати „безпечнішу форму боротьби, що нею є — за військовою номенклятурою — позиційна війна".

(Продовження буде)

Дора Рак

Перед майбутньою Світовою Жіночою Конференцією

Не багато вісток наразі про підготову до Світової Жіночої Конференції Об'єднаних Націй, що має відбутися в 1985 році на закінчення Декади рівноправности, поступу і миру. Плянування програми і тематики конференції належить до Комісії Статусу Жінок в ОН, осідок якої є тепер у Відні в міжнароднім центрі, і там же цим разом відбуватимуться підготовчі наради. Чи буде покликаний окремий секретаріят конференції, та чи відбудуться вступні наради в осідку ОН у Ню Йорку — ще невідомо.

Пригадати б, що для переведення конференції у 1980 році — в половині Декади — діяв секретаріят очолений дипломаткою з Джамейки, Лусіл Маїр, а підготовчий комітет відбув дві довгі сесії (1979 і 1980) у Ню Йорку. Тепер Л. Маїр працює дальше в системі Об'єднаних Націй, іменована генеральним секретарем ОН Гавіє Перез де Куеяром на пост генерального підсекретаря і буде генеральним секретарем міжнародної конференції для справ Палестини (всі титули згідно з приписами ОН). Ще одна жінка діяльна в пресовім бюрі в часі копенгаґенської конференції, Ліля Досс, що працює в Об'єднаних Націях від 1948 року на постах в ділянці публічної інформації, заавансувала на позицію асистента генерального секретаря у персональнім відділі.

У ЗСА — після програної акції для переведення поправки до Конституції про рівні права — ЕРА — американські активісти спрямували увагу на внутрішні справи. На першім пляні є внесення нового проєкту (без зміни тексту) поправки до Конґресу при підтримці значної кількости спонзорів та скріплення впливу на вибір прихильних для жіночих питань кандидатів до Конґресу у виборах 1982 року. Тож про зовнішні справи тепер не багато говориться, а в деяких колах є навіть неґативне наставлення до жіночої конференції 1985 з огляду на включення в Плян Акції ухваленої у Копенгаґені, резолюції, що осуджує також „сіонізм". Це було й причиною, що американська делеґація голосувала проти Пляну. Ситуація не зміниться, зваживши, що дві третини членів Об'єднаних Націй із загального числа 154-ох країн належить до Третього світу.

Можуть бути також деякі сумніви відносно місця конференції. Одною з країн, що дала запрошення є східньо-африканська держава Кенія. Конференція мала б відбутися у модерній столиці Найробі. Одначе турбуючі вістки з цієї, досі найбільш впорядкованої африканської держави, де 1-го серпня 1982 року був замах на уряд президента Данієля Арапа Мої, створюють можливість зміни місця конференції. Подібно було з конференцією 1980 року, котра була заплянована на столицю Ірану, Теґран, де вміжчасі наступив переворот, повалено уряд шаха, а поступ іранських жінок завернено століття назад, під сірі халати і заслони лиця.

Не маючи впливу на хід подій, українські жінки можуть лише спостерігати йдучі світові події і свої пляни відповідно пристосовувати. Все ж при теперішньому темпі життя, — до 1985 року не далеко і треба плянувати і приготовлятися завчасу, тим більше, що недалекий Конґрес СФУЖО (листопад 1982) буде доброю нагодою накреслити вступні пляни з участю делеґаток із усіх сторін світу.

Невдалий виступ Дж. Портера

Велике хвилювання та обурення серед українців викликало інтерв'ю Джека Портера в „Мілкові Джорнал" з 8-го серпня, ц. р., в якому він, „шукаючи справедливости" у відношенні до нацистських воєнних злочинців, безвідповідально й у кривдячому українців непродуманому поспіху, бачить серед українців лише „коляборантів" нацизму, не добачує при тому численних з боку українців зворушливих випадків допомоги жидам ховатися від ґітлерівських окупантів України. Ця допомога була не тільки виявом шляхетности серед українських людей, але часто-густо межувала з майже неустрашимим героїзмом.

У своєму дописі д-р Дж. Н. Портер назвав себе співпрацівником Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету, хоч у підготовці того інтерв'ю з ніким в УНІГУ не співпрацював.

На запити, чи д-р Джек Нусан Портер є співпрацівником УНІГУ, треба вияснити слідуюче: д-р Портер звернувся до Інституту, щоб прийняти його як члена та дати йому змогу досліджувати українсько-жидівські взаємовідносини під час Другої світової війни й після війни — до сьогодні. Він особливо зацікавлений студіями взаємовідношень між жидами і українцями у протиставленні до німців і комуністів. На додаток д-р Портер заявив готовість сприяти кращому порозумінню та співпраці поміж жидівськими й українськими громадами в Америці при допомозі доповідей і симпозіюмів.

Хоч Інститут прихильно

(Закінчення на стор. 3)

Ігор Качуровський

ПРО ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧУ ДОПОВІДЬ ДМИТРА ШТОГРИНА

В Українському Вільному Університеті в Мюнхені Дмитро Штогрин, професор Іллинойського університету в Урбані, З'єднані Стейти Америки, прочитав наукову доповідь на тему: „Методи літературознавчих дослідів київських неоклясиків".

Штогрин належить до того покоління українських вчених, що зформувалося вже на Заході. А для вчених західнього типу характерна кропітка й систематична праця, сумлінність у ставленні до матеріялу та обережність у висновках. У Мюнхені, в Українському Вільному Університеті, Дмитро Штогрин — як професор-гість — викладає історію української літератури. Цього року він читає курс під назвою: „Літературна критика й методологія".

Доповідач починає з того, що „п'ятірне гроно нездоланих співців" — інакше: київських неоклясиків — в офіційній совєтській критиці представлено, як відірваних від життя естетів, що жили в далекому світі грецьких мітів і наслідували, мовляв, давно віджилу поезію французьких парнасців. Іноді їх звуть також „буржуазними формалістами".

„Хто ж були ті співці? Це передовсім поети, професори університетів та літературознавці: Микола Зеров, що закінчив своє життя в сибірських каторгах 1941 року, Павло Филипович, що згинув у Соловецьких островах 1937 року, Михайло Драй-Хмара, що закінчив свій життєвий шлях в одному з совєтських концтаборів на Колимі 1939 року, і Освальд Бурґгардт, пізніше Юрій Клен, що, як німецький горожанин, зумів вирватись із Совєтського Союзу на початках 30-х років, але передчасно помер в Авґсбурзі 1947 р."

Дмитро Штогрин дотримується прийнятого тепер розмежування наукового літературознавства (куди належать, зокрема, теорія та історія літератури), з одного боку, та літературної критики, з другого. Тому — цілком слушно, як на наш погляд — п'ятого члена київської групи неоклясиків, Максима Рильського, до вчених літературознавців він не зараховує. Подати вичерпну характеристику кожного з неоклясиків у короткій доповіді неможливо, бо, — як зазначає Штогрин, — „кожен з них має свій власний триптих — поета, педагога й літературознавця". Саме літературознавча галузь їхньої діяльности дотепер найменше була насвітлена. Доповідач обмежується саме цією ділянкою, точніше — застосуванням порівняльної методи в їхніх дослідах.

Зупинившись на п'ятитомовій „Історії сучасної критики" американського вченого Рене Веллека, Дмитро Штогрин зазначає, що ця праця — неповна, бо автор не був ознайомлений з українською критикою. Рене Веллек вважає, що в XX столітті російські формалісти випередили щодо метод европейське літературознавство і дали напрямні для його розвитку. На думку доповідача, українська науково-літературна критика, починаючи з 1918 року й кінчаючи ранніми тридцятими роками, не поступалася російській щодо теоретичних шукань та вироблення дослідних метод, які були пов'язані з літературознавчими теоріями Заходу.

На жаль, ми досі не маємо історії літературно-наукової української критики і тому не можемо скласти належного уявлення про її розвиток та досягнення.

Найвизначнішими представниками порівняльної методи в українському літературознавстві були Микола Зеров та Павло Филипович, дещо меншою мірою — Михайло Драй-Хмара та Освальд Бурґгард. Однак, слід зазначити, що кожний з них мав свій власний підхід до літературних явищ. Доповідач уважає, що Зеров, наприклад, був критиком-синтетиком, а Филипович — аналітиком, Драй-Хмара займав місце десь посередині, а Бурґгардт був ближчий до Филиповича.

Чистий зразок порівняльної методи маємо у Павла Филиповича (у таких його працях, як „До історії раннього українського романтизму", „Шевченко і Гребінка"). Филиповича цікавить насамперед мистецька вартість твору, тому його методу можна назвати порівняльно-естетичною, в той час, як Зеров заторкує також добу і соціяльні відносини, в яких перебував письменник. Його методу наз-

(Продовження на стор. 3)

Анна Власенко-Бойцун

У 50-ЛІТТЯ СМЕРТИ Р. КОВШЕВИЧА

Цього року минає 50 літ від смерти Романа Ковшевича, визначного українського науковця, професора правничого відділу Львівського університету від 1901 року до Першої світової війни, який брав участь у визвольній боротьбі в рядах Української Галицької Армії, а після війни був професором Українського Тайного Університету в 20-их роках, і згодом Богословії у Львові аж до своєї смерти 1932 року. Помер він по важкій і довгій недузі, а тодішній ректор Богословії, Патріярх Йосиф Сліпий так згадує його у третьому томі своїх творів:

> „Сумний настрій збільшила ще смерть професора канонічного права д-ра Романа Ковшевича, який відійшов від нас у вічність 3 вересня 1932 р. Професорська Колеґія та всі студенти взяли участь в похоронах, віддаючи з вдячністю останню прислугу заслуженому працівникові".

(„Твори Кир Йосифа Верховного Архиепископа і Кардинала", том III-IV, стор. 751.)

Роман Ковшевич народився 22-го липня 1873 року в Ярославі, де його батько Володимир був начальником телеграфічного бюра. Його матір'ю була Йосифа Хондзінська — полька шляхетського роду. Подаю цей деталь тому, що Володимир зумів своїх двох синів виховати в українському національному дусі, хоч жив серед чужого середовища. Після закінчення середньої освіти в німецькій державній гімназії в роках 1883-1891, та склавши з відзначенням матуру, вступив на філософічний факультет університету Яна Казимира у Львові, потім виїхав до Відня, де був учнем славного професора Яґіча у Віденському університеті ім. Рудольфа Габсбурга. Повернувши до Львова, став доцентом та продовжував студії на правничому факультеті, де в 1898 році осягнув докторат. Отримавши номінацію судді в Солотвині, виїхав до того провінційного містечка, одначе там не почувався добре, бо бракувало йому наукової атмосфери.

У 1901 році одружився з Юлією Сеньковською та повернувся назад до свого улюбленого княжого города Льва, де отримав працю асистента відомого тоді професора Абрагама, присвячуючи багато часу студіям канонічного права. Діставши в 1911 році державну австрійську стипендію, виїхав до Риму, де написав свою габілітаційну працю латинською мовою „Де сакра Романа Рота".

Під час його перебування у Римі досліджував і заступав спірні україно-польські справи на форумі римської папської Роти. Крім цього, на особисте доручення Митрополита Андрея Шептицького, досліджував конкордати Галицької і Львівської метрополії з Папською столицею.

Після вибуху війни він повернувся до Львова, де, будучи справжнім патріотом, бож йому було тоді 41 рік, зголосився добровільцем до Українських Січових Стрільців, хоч раніше не мав ніякого військового вишколу. З огляду на його вік і науковий стаж команда не знала, куди його призначити, але ж він знову добровільцем брав участь в бою за Маківку, де був ранений, і так опинився у польовому шпиталі. Там зустрівся із своїм дядьком д-ром Осипом Ковшевичем, який був начальним лікарем, а той без відома братанка, послав заяву до Відня, щоб правника Романа Ковшевича перевести до Військового Польового суду. І так Роман Ковшевич-доброволець закінчив свою вояцьку кар'єру, чого довго не міг вибачити дядькові Осипові, бо дуже хотів воювати за свободу своєї Батьківщини.

Після розвалу Австро-Угорщини, повернувся Роман Ковшевич до Львова і був деякий час суддею Української Галицької Армії, але в часі боїв за Львів між українцями і поляками, таки знову брав активну участь у вуличних боях. Коли ж команда забула повідомити його про відхід частин зі Львова, він, переодягнувшись в німецький військовий мундур, щоб уникнути арештування, перекрався через польські застави і вкінці пробився до Відня, де кілька місяців працював в українському посольстві.

Одначе сидіти в запіллі, коли армія прямує на схід, було йому ніяково, тому він повернувся до Галичини і з Українською Галицькою Армією, перейшов Збруч, і тут доривочно став викладачем у Кам'янецькому університеті на правничому відділі. Відтак він зголосився до Діючої Армії отамана Симона Петлюри, але й тоді не пощастило йому бути українським вояком, бо захворів на тиф. У шпиталі знесилений фізично та прибитий невдачею Визвольних змагань, вичікував з дня на день смерти. Але доля його змінилася знову. Одного холодного дощового дня до кам'янецького шпиталю прибували польські самітари, щоб забрати хворих поляків і Ковшевич подумав, що це вже настала його остання година. Тим часом почув питання: „Цо вуєк тутай робі?!" В польському санітареві він розпізнав Цьолека-Хондзінського, родича по бабці, який перед війною також студіював у Львові. І хоч вони обидва воювали на різних сторонах фронту, проте єднала їх родинна солідарність і слава їх спільного предка Юзефа Хондзінского, хороброго вояка X корпусу армії Наполеона, який сто років назад був учасником походу на Москву і якого грамота за відвагу зберігалась в родинних документах. Тому Хондзінський заопікувався недужим родичем-гайдамакою і відставив Романа Ковшевича до Львова до самого дому на Личаківській вулиці.

Син Романа, Богдан Ковшевич, тоді малий хлопчина, пригадує собі докладно і залюбки оповідає, коли то його батько в уніформі петлюрівця, завошивлений, але свіжо обголений, з'явився на порозі своєї вишиваної віллі при вулиці Висп'янського на Личакові, а син не пізнав його та й не хотів відкрити дверей. Щойно після солідної купелі та передягнення в звичайну одежу, радощам матері і сина-одинака не було кінця.

Повернувшись до задовільного стану здоров'я, Роман Ковшевич знову включився в наукову працю в рідній столиці, що її так дуже бажав обороняти, а мусив з неї втікати. В першу чергу він включився в організування та працю Українського Тайного Університету, в якому став професором права, брав теж участь у науковій праці НТШ та Богословському Товаристві та поміщував ряд есеїв у Збірниках НТШ та „Богословії".

У 1930 році, на запрошення тодішнього ректора Богословської Академії о. д-ра Йосифа Сліпого, очолював Правничий Семінар та читав такі курси: „Рішення Українських Церковних Синодів", „Владимірський синод

(Закінчення на стор. 4)

Школа ансамблю „Волошки" починає 11-ий рік своєї праці

Школа українського танцювального ансамблю „Волошки" починає одинадцятий рік програми навчання українських народних танців у понеділок, 13-го вересня ц.р. Реєстрація для нових учнів буде в той же вечір від 6-ої години; тоді ж відбудуться також і перші лекції шкільного року. Нові і колишні учні повинні бути приготовлені взяти участь у лекціях.

Перед літом школа успішно відзначила своє десятиліття. Вже після десятьох років безперервної праці школа мала певний вплив на культурне життя українців околиці Філядельфії. Програма навчання школи признана за свою відмінність, рівень якости навчання українських танців загально був піднесений і більші вимоги і вищі стандарти вже існують.

Цього року школа інкорпорується як безприбуткова організація під загальною опікою дирекції, яка буде дбати про її утримання. Головою дирекції є Ріта Послушна, знана колишня танцюристка і вчителька українського народного танцю. Директор школа, особа яка безпосередньо відповідає за установи і програму навчання школи, — Ніна Пацовська, дуже здібна і енергійна людина. Н. Пацовська перебирає працю від колишньої директорка і засновниці школи Зої Граур Корсун, яка буде продовжувати працювати зі школою у дирекції і також буде одною із інструкторів.

Н. Пацовська вже працювала в школі три роки як інструктор, кожного року беручи на себе більше відповідальностей. Вона вже чотири роки є членом українського танцювольного ансамблю „Волошки", і останні два роки працювла при ансамблі інструктотором. Вона сама вчилася у школі ансамблю „Волошки", а крім того, вчилася і у різних інших учителів як, наприклад, у Роми Прийми Богачевської, Павла Тараса і Миколи Жуковина.

Працювати з Пацовською будуть такі інстуктори — Ева Безушко, Адела Гану сей, Зоя Граур Корсун, Михайло Крочак, Олена Левицька і Лінда Черн.

За докладними інформаціями нові учні повинні потелефонувати Н. Пацовській: (215) 457-0276

Д.С.

УІА відкриває...

(Продовження зі стор. 1)

— голова Програмової комісії, і інж. Зенон Баб'юк — скарбник УІА. Кожний з них, як люди діла, прийшли на розмову-популяризацію справи Інституту з підручними матеріялами, з підготованими схемами-нотатками.

Д-р Р.Сочинський зформулював на початку ціль приходу представників з УІА сюди — це і особисто подякувати тим чинникам у нашій громаді, які постійно підтримують УІА на дусі, — до цих чинників у першу чергу він відносить УНСоюз і його видання: „Свободу" і „Український Тижневик", — розповісти про пророблену працю, про яку невтомний д-р Сочинський, сам не абиякий журналіст, постійно звітував українській громаді, і розповісти про плянування на дальшу мету. З гордістю говорив д-р Сочинський про те, що накреслені пляни з-перед року виконано до „титли і до коми", а ще й додано чимало такого, що було потрібне під час річної діяльности. „Отже була здійснена програма плюс, про що вчасно писано в часописах".

З найславніших починів в минулому були, як відомо, випродані до останнього стоячого квитка — концерти в серії української клясичної музики, різноманітні курси та мистецькі виставки. Особливої уваги заслуговують якраз програми для молоді — курси, які велися спільно з УНС, і де на весні понад 30 осіб здобули університетські кредити з предметів українознавства, які їм признали їхні вищі американські школи. Програма освітня була потрібна ще й тому, що УІА добивається звільнення від міського податку. Освітню програму буде продовжено знову, зокрема при співпраці з Гарвардським університетом.

Тут слово в першу чергу належало інж. В.Гнатківському, який дав ряд (36 точок) осінніх імпрез, що свідчать про жвавий характер, починаючи виставкою мистця Юрія Соловія 18-го вересня, і кінчаючи 24-им січня 1983 року. У жовтні, у неділю, 17-го, відбудеться офіційне відкриття осіннього сезону прийняттям, хоч це вже насправді буде 10-та імпреза осінньої програми, а не її початок. Осіння програма настільки різноманітна і багата, що за її перебігом слід пильнувати по календареві УІА, щоб вчасно зарезервувати собі день і місце. Телефон Інституту: (212) 288-8660.

Український Інститут Америки, поповнивши свої лави молодими членами, американськими українцями, а що найкорисніше — поповнивши Раду директорів людьми діла, а не тільки слів, склав плян праці на наступний сезон, і приблизний плян на дальших навіть п'ять років, що свідчить про постійність і стабільність плянувальників цієї українсько-американської установи, яка не тільки стала „вікном у світ", як це голосно заповідалося нещодавно тому, але великим і ясним вікном у світ. Прагматичний спосіб підходу до різноманітної діяльности сприяє Інститутові вибирати майбутні програми практично, роблячи висновки з більшої чи меншої успішности такої чи іншої ініціятиви в біжучому сезоні й минулих, а тоді найуспішніші імпрези поруч нових або повторити, або творити нові на той сам випробуваний зразок.

Перед нами — співпраця з УНІГУ, УВАН, НТШ і УВУ у освітніх програмах, яких чимало, про що звітувала секретар інж. М.Гончаренко. Несподівано було велике зацікавленням вивченням мовних проблем у двомовному товаристві. Досвід з весняними курсами мови української буде повторено. Нові еміґранти з України натомість бажають вивчати англійську мову і „американізацію", і це буде проведено. В освітніх програмах тепер розглядається можливість пов'язання з Колюмбійським університетом. Вже діє афіляція з Українським Музичним Інститутом. Певна увага уділиться справі загальної освіти і продовження студій для дорослих.

Але щоб бути і з правного боку тим, чим УІА фактично став — установою освітньою, потрібна тут буде велика бібліотека; тому віцедиректор В.Назаревич з притиском говорить про потребу звернутися з закликом до видавництв, авторів, бібліотек, установ і приватних книгозбирачів, щоб надсилали книжки до Інституту, де тепер твориться бібліотека-книгозбірня. Висилати книжки можна на адресу: 2 East 79th Street, New York, N.Y. 10021, або приносити чи привозити їх до УІА, наперед повідомивши телефонічно про такий намір адміністрацію УІА.

При нагоді цих відвідин редакція висловила своє вдоволення з призначення А.Добрянського адміністратором УІА, і це якраз він уже зайнявся разом з жертовними добровольцями упорядкуванням бібліотеки. Сам книголюб і книгознавець, маестро А.Добрянський дає собі добре раду з нелегким завданням. До УІА вже поступили архіви від деяких заслужених людей. Щоб все впорядкувати — займе великий час, але на це й труднощі, щоб з ними боротися, — каже маестро, оперовий співак, який тепер змішуватиме кар'єру оперного співака з клопітною працею адміністратора УІА, де треба левину частину свого часу віддавати теж господарюванню, про що новий адміністративний директор говорить з гумором і на-весело.

Мова цього дня у „Свободі" була насамперед — що з податком? Відповідь: справа ще й досі вирішується в Міській комісії. Труднощі перед УІА великі, але й надії не менші, що справу звільнення від міського податку буде вирішено для УІА позитивно, бо тепер є всі підстави на таке вирішення, — інформує мґр В.Баранецький, знавець податкових справ. Сама справа звільнення від податку перебуває вже чи не рік у найдосвідченіших професійних руках, і віриться, що ми цей раз виборемо собі те, що Інститутові належиться.

У детальних обговореннях цього питання висловлювалися всі присутні, бо справа преважлива, якщо УІА хоче розвиватися, бо плачення податку дуже утруднило б фінансовий стан УІА. Так наприклад, на марґінесі, згадав інж. Зенон Баб'юк, що освітні програми, а це 70-80 осіб студіюючих щотижня в Інституті, були дефіцитові: коштували касі УІА шість тисяч долярів, бо тут не було навіть тих невеликих відносно вступів, які платяться за інші імпрези на світло, порядкування тощо.

Щоб здобути гроші для поточних видатків, які чималі (не враховуючи направ), Рада директорів, — каже В.Назаревич, проведе продаж своїх деяких зібраних картин. Це буде ліцитація, яка — можливо — принесе бажані результати. Не погано було б, якщо б власники мистецьких колекцій та українські образотворчі мистці й інші культуротворці, що плоди їхніх талантів і праці могли б іти на ліцитацію, подарували свої такі твори Інститутові. Певній комісії УІА слід би увійти з такими талановитими і щедрими особами в контакт. Така ліцитація вперше відбудеться у суботу, 6-го листопада, в УІА. На неї звернені очі членства і Ради директорів УІА та усієї громади.

Вже відомі своєю принадністю оперові вечори тут; тож є в пляні поставити оперу Моцарта „Весілля Фіґаро" і інші. Буде висвітлення фільмів; ось як спонзорованого Українським Народним Союзом фільму про американсько-українські поселення в Північній Америці протягом уже ста років. Це фільм режисера і продюсера Славка Новицького „Гелм оф Дестіні". Його буде показано у суботу, 30-го жовтня, о 6-ій годині вечора в приміщенні Інституту.

Говорилося тут теж про цікаві всі плянування з іншонаціональними групами. Кілька вечорів зарезервовано на такі інтернаціональні програми. У листопаді плянується вечір чільного модерного американського поета та інші цікаві зустрічі. Це своєрідна ділянка, що її лишають на боці переважно інші наші установи.

Зацікавлені працею Інституту і його Ради директорів мають прийти на загальні збори у п'ятницю, 29-го жовтня, о годині 7:30 вечора. А там можна буде і вислухати інших, і запитувати, і висловити свої власні побажання, а найголовніше — переконатися на власні очі й вуха про велику й унікальну працю, що її веде для добра української культури і нашої етнічної групи та всієї Америки Рада директорів Українського Інституту Америки в Ню Йорку та її енерґійний віцепрезидент інж. В.Назаркевич.

Здалося б приєднати до УІА ще одного-двох нових членів, бо це для нас і на наші членські вкладки ведеться тут ця хосення під кожним оглядом праця, а ми — загальна громада — новими членами могли б Інститутові помітно допомогти.

Про літературознавчу...

(Закінчення зі стор. 2)

вімо порівняльно-історичною. Із цією методою зустрінемося в праці Зерова „Нове українське письменство", де на тлі соціяльних відносин на Україні кінця XVIII та XIX століть автор подає картину літературного процесу, зупиняючись на творчості окремих представників цього процесу та досліджуючи їхні зв'язки із явищами як української, так і чужих літератур.

Що ж нового дали неоклясики українському літературознавству, який їх внесок до розвитку наукової критики? На це відповідь словами доповідача:

„Відповідаючи на ці два питання, в першу чергу підкреслюю, що самий вибір порівняльного напрямку для літературного досліду вимагає належного знання не лише національної, але й світової літератури, щоб при аналізі творчости вибраного автора мати інтелектуальну змогу знайти всі мистецькі вальори та естетичні первні, що лучать його із такими ж елементами представників світової літератури".

У цій галузі неоклясики розгорнули працю своїх попередників: Драгоманова, Франка, Дашкевича, Сумцова. Протягом неповної декади своєї наукової діяльности вони внесли до скарбниці українського літературознавства наукові праці, які й донині лишаються актуальними. І далі, як каже доповідач, почин до тіснішого зв'язку української літератури із загальними напрямками світової літератури.

Невдалий...

(Закінчення зі стор. 2)

поставився до пропозиції д-ра Портера, одначе, не маючи конкретного наукового проєкту, не міг признати д-рові Портерові стипендії і статусу співпрацівника. Д-р Портер одержав лише рекомендаційного листа, яким дано йому привілей користуватися бібліотеками Гарвардського університету. Д-р Портер не одержав і не одержує фінансової стипендії від УНІГУ і його статус співпрацівника є неофіційний.

У загальному намагання УНІГУ є дальше терпеливе поширювання співпраці між жидівськими (американцями чи ізраїльтянами) та українськими науковцями. Ця співпраця довела вже до публікацій низки серйозних статтей про жидів в Україні в журналі УНІГУ „Гарвард Юкренієн Стадіс" таких жидівських авторів і співробітників УНІГУ, як Бернард Д. Вайнриб, Йосеф Саллмон, Моше Альтбавер, Джан Д. Клієр, М. Мінц, М. Мішкінський, Жві Анкорі, С. Еттінґер.

Декілька визначних жидівських учених виступали з доповідями на спеціяльних сесіях семінару українознавства. Усі ці учені виявили багато приязні до своїх українських колег науковців, багато вирозуміння та об'єктивности для українських проблем, багато пошани та бездоганно доброзичливого поступовання.

Серед спеціялістів-істориків, крім названих, ще треба згадати таких відданих співробітників УНІГУ, як Ізраель Опенгайм, Пітер Шо та Ізраель Бартал.

Свобідною виміною поглядів, підготовкою спільних об'єктивних наукових праць УНІГУ сподівається осягти краще розуміння українсько-жидівських взаємовідносин.

ФКУ

В ТЕГРАНІ ВИБУХЛА БІЛЯ ПРИМІЩЕННЯ міністерства внутрішніх справ і справедливости великої вибухової сили бомба. Згинуло 20 осіб, а понад 100 були поранені, в тому числі кільканадцять дітей, які бавилися на хіднику. Очевидці кажуть, що вибух знищив, або значно пошкодив автобус виповнений пасажирами і кільканадцять автомобілів, виривши при тому велику яму у промірі 13 на 10 футів. Скло у вікнах сусідніх будинків майже повністю висипалось. Міністер внутрішніх справ Натеґ Нурі обвинувачує в атентаті підпільників партії Мухагедін Кальк, яка вже раніше займалася такого роду терором. Натомість прем'єр-міністер іранського уряду Сієд Гуссейн Мусаві скинув вину за вибух на „висланців Америки", натякаючфи на антиурядових підпільників, які нібито користуються підтримкою ЗСА.

З нагоди вінчання

Яреми

— сина СТЕФАНІЇ і ІВАНА РАКОЧИХ

з Тересою

донькою ОЛЬГИ і СТЕФАНА ПАВЛИШИН,
яке відбулося в українській католицькій церкві
св. Йосафата, Рочестер, Ню Йорк,

зложила 100.00 долярів
на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД

Канада — ІРИНА ПРОКОФІЇВ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Людмили Карпів-Прозен

складаємо 100.00 долярів
на УКРАЇНСЬКУ ВІЛЬНУ АКАДЕМІЮ НАУК у США

та висловлюємо наші щиро-сердечні співчуття Родині Покійної:

ЕМІЛЕВІ Й ЕМІ ПРОЗЕН, ВАЛЕНТИНІ Й ЕРАСТОВІ ДЗЮБИНСЬКИМ та ВАСИЛЕВІ І ГАЛИНІ ГРИШКАМ.

Леонід та Антоніна ГУСАКИ
Любов ДРАЖЕВСЬКА
Леонід ЛИМАН
Олена НЕСІНА

✝

Ділимося спізненою-сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що ще 29-го травня 1982 р. відійшов у Вічність,
в місті Ню Йорку, проживши 66 років,

наш Найдорожчий і Незабутній

МУЖ, БАТЬКО, БРАТ І ДІДУСЬ

св. п. Пастор

МИРОСЛАВ А. РОЖАК

уродженець Львова, матурант Академічної Гімназії у Львові річника 1934 р., б. студент Богословської Академії у Львові, спікер радіомовлень, автор книжок, численних перекладів, як також есеїв з релігійною тематикою в Свободі й інших періодиках українською й іншими мовами.

Тлінні Останки зложено на Вічний Спочинок 1-го червня 1982 р. на цвинтарі Мейпл Ґров, Квінс, Н. Й.

У глибокому смутку:

дружина — СОФІЯ
дочка — МАРТА
син — ОРЕСТ з дружиною МЕРІ ЕЛЛЕН і дітьми ЛЬИН, ТАНЕЮ, ОРЕСТОМ І ЕРІХОМ
сестри — ОЛЬГА І ІВАНКА з родинами в Україні
брат — ЯРОСЛАВ з дружиною в Англії
брат — ЮРІЙ з дружиною і дітьми в Україні
Ближча і дальша Родина в Америці, Україні і Польщі

Відділ ОУА „Самопоміч" і Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Нюарку, Н. Дж.

зі смутком повідомляють своє Членство й Українську Громаду,
що 18-го серпня 1982 року помер на 79-му році життя в Нюарку, Н. Дж.

наш Довголітній ЧЛЕН

✝

бл. п. проф.

БОГДАН СТЕФАНОВИЧ

б. двократний голова Відділу і б. директор Кредитівки.

ПОХОРОН відбувся дня 19-го серпня 1982 р. з української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку на українському православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Шановній Родині Покійного щиро співчувають —
Управа Відділу і Дирекція Кредитівки „Самопоміч"

У 50-ліття...

(Закінчення зі стор. 2)

та Кормча Книга", „Каноніст — К. Ходкевич", „Канонічна література", „Кобринський Синод".

Роман Ковшевич був правдивим науковцем зі замилування і з надзвичайною працездатністю. Він залишив по собі велику наукову спадщину, що її ніколи ніхто докладно чи цілковито не дослідив, ані не видав окремим виданням. А це велика шкода, бо в спадщині Р. Ковшевича можна знайти це, чого шукають сучасні дослідники нашого церковного права. Для інформації тих, хто цікавиться цією ділянкою, подаю нижче неповну його бібліографію. Може з нагоди 1000-ліття християнства, українські наукові центри перевидадуть і позбирають цінні твори того скромного християнського науковця, а може хтось із теологів напише свою тезу про нього. Праці Романа Ковшевича під сучасну пору — унікати. Деякі з них знаходяться в бібліотеці Українського Католицького Університету в Римі, якими користувалась авторка цієї статті, пишучи свою габілітаційну працю в УКУ, що була друкована в „Богословії" з 1972 року і в якій насвітлено родовід шляхетського роду Ковшевичів аж до XVI віку, та де поміщено фотокопії родинних документів, включно зі свідоцтвом Наполеонської армії, згаданого вище Юзефа Хондзінського.

Роман Ковшевич був також поліглотом. Він володів поправно такими мовами: українською, німецькою, польською, латинською, італійською та розумів добре грецьку, російську, старослав'янську, сербську та французьку мови. Усі ті мови він використовував, шукаючи за зв'язками і документами нашої Церкви — Православної і Католицької з іншими національними Церквами в середньовічних і новіших часах нашої церковної історії.

Професор Роман Ковшевич написав, — „Де сакра Романа Рота", ще не друковану, габілітаційну працю, Рукописи дисертації зберігаються у східньому секторі Ватиканської бібліотеки.

Крім тієї основної наукової студії, Роман Ковшевич написав ще такі наукові твори: „Індуктивний метод в юриспруденції", опублікований в „Збірнику Правничої Комісії НТШ", том I-II, Львів 1924-25; „Правна суть конкордатів" — „Богословія" III, річник 1925; „Погляд на українську канонічну літературу" „Богословія" IV, річник 1928; „Перші українські богословські книги" (латинською мовою) „Богословія" VII, річник 1929. Крім вище перелічених праць він постійно поміщував статті на правничі й релігійні теми в католицькому журналі „Нива".

Останнім його рукописом була обширна праця про митрополичу і патріяршу владу у Східній Церкві, що її Р. Ковшевич написав на доручення Митрополита Андрея Шептицького. Незакінчений рукопис передав його син Богдан Ковшевич (живе тепер у Трентоні, Н. Дж.) о. Романові Луканеві в 1940 році. Дальша доля рукопису невідома.

Політична гра за місце в Сенаті

(Дора Рак). У недалеких виборах 2-го листопада, 1982 року кандидати обох партій зі стейту Ню Джерзі будуть змагатися за місце федерального сенатора, найбільш престижеву позицію в американській політичній системі, що опорожнилося було після резигнації сенатора Гаррисона Вілліямса. На його недокінчену каденцію губернатор стейту Ню Джерзі іменував Ніколаса Брейді, котрий, одначе, відразу заявив, що не кандидуватиме далі у виборах.

Демократичний кандидат зі стейту Ню Джерзі на пост сенатора ЗСА, Френк Лаутенбирґ, відповідає на питання в часі зустрічі з представницями жіночих організацій стейту 8-го серпня. Зліва Клара Аллен, член крайового жіночого комітету і знана юнійна діячка; справа — Фейт Шиндлер, голова спонзоруючої зустріч стейтової організації.

У вступних виборах (праймері) 8-го червня ц.р. від Республіканської партії вийшла Миллисент Фенвик із Бернардсвилл, тепер репрезентантка до Конґресу, а з-поміж приблизно десяти демократичних кандидатів несподівано більшість голосів дістав маловідомий промисловець Френк Лаутенбирґ з Монтклеру. Обоє кандидати використали літні місяці, щоб влаштувати вечори напіврозвагові для зібрання фондів з участю визначних осіб. Волтер Мондейл, колишній віце-президент промовляв за Ф. Лаутенбирґом, а колишній президент Джералд Форд підтримав республіканку М.Фенвик. Крім цього, обоє відбувають зустрічі з різними угрупованнями виборців, при чому М. Фенвик зустрічалася вже з українськими виборцями, своїми сталими прихильниками, а Френк Лаутенбирґ використав недавній стейтовий союзовий пікнік, 29-го серпня, щоб зарепрезентувати українським виборцям свою програму. Кошти передвиборчої пропаґанди на телевізії, по радіо, в пресі тощо сягатимуть понад два мільйони долярів (для обоїх).

Хто з них має більший шанс на виграну у виборах, годі пророкувати, бо висліди бувають несподівані, як от у минулорічних губернаторських виборах у Ню Джерзі, коли невелика кількість голосів перерішила вислід. Кожний голос потрібний кандидатові, й тому кожна група виборців являється важливою. Тож, з одного боку, групи виборців представляють кандидатам свої вимоги, а з другого — кандидати обіцяють підтримку групових інтересів у майбутньому. Проте це ж політична гра, і пердвиборчі обіцянки не є зобов'язанням.

Кандидуючи до Сенату, Миллисент Фенвик втратить свою „безпечну" позицію репрезентанта до Конґресу з днем 1-го січня 1983 року, але покищо вона бере жваву участь у працях Конґресу. М. Фенвик — республіканка, з давнього знатного американського роду, мільйонерка, висока і струнка з аристократичними манерами, елеґантно вбрана; її постійна біжутерія — це подвійний шнур великих перел і таких же кульчиків, знана й з того, що в часі нарад покурює невелику файку. Ця 72-річна жінка активна в громадському і політичному житті від яких трідцяти років, хоча почала доволі пізно, бо маючи 48 років, вперше осягнула виборчу позицію, як член місцевої шкільної управи. В 1969 році була вибрана членом стейтової асамблеї, займала позицію в стейтовій адміністрації, іменована губернатором Кегіллом на директора аґенції для охорони консументів (1974), і в тому ж році була вибрана репрезентанткою до Конґресу із 5-го виборчого дистрикту, одержавши 100 голосів більше, ніж Томас Кейн, теперішній губернатор стейту. Може й памятав він це, не іменуючи її сенатором на місце Вілліямса.

Миллисент Фенвик належить до ліберального крила Республіканської партії, має велике зрозуміння для соціяльних і гуманітарних проблем, зацікавлена жіночим рухом часто відзначувана нагородами за заслуги в цих ділянках. Але міжнародні справи і оборона людських прав мають першенство в її діяльності, що й причинилося до її заінтересування Гельсінкським договором. Саме вона причинилася до створення Комісії безпеки і кооперації в Европі для моніторування виконування постанов „Кінцевого

Миллисент Фенвик, республіканська кандидатка зі стейту Ню Джерзі на пост сенатора, в часі зустрічі з представницями американських жіночих організацій 22-го серпня ц.р.

Акту" (закон ч. Г.Р. 9466, внесений М.Фенвик 9-го вересня 1975), котрого вона є членом. Вона брала участь в американській делеґації на конференцію перегляду Гельсінкського договору в Београді (у листопаді 1977 року) і в Мадриді (1981-82 рр.), постійно виступає проти порушення людських прав в Совєтському Союзі, добре поінформована про українські справи та акції української громади та підтримує резолюції, внесені до Конґресу в обороні українських політичних в'язнів і зізнання дисидентів в часі конгресових переслухувань. Від 1979 року М.Фенвик є членом важливого конґресового комітету міжнародних зв'язків і таку ж позицію вона хотіла б дістати, коли буде вибрана до Сенату.

Не легко дорівняти популярному кандидатові з таким рекордом, тим більше, що демократичний кандидат Френк Лаутенбирґ досі невідомий у політичнім житті стейту Ню Джерзі. Цей 58-річний кандидат — власник добре поставленого великого підприємства в ділянці компюторській — старається надробити свою позицію посиленою передвиборчою активністю, на котру має видати понад один мільйон долярів та дістати підтримку тих демократичних кандидатів, що програли у вступних виборах і, очевидно, їх виборців.

Френк Лаутенбирґ походить з робітничої родини із Петерсону, де його батько працював в текстильній фабриці. Коли ж батько помер на рака в молодому віці, Френк власними силами і підприємчивістю доробився великого майна. Демократичний кандидат не має за собою політичного досвіду, зате він покликується на ліберальні програми для працівників у своїх підприємствах без будь-якої дискримінації, уможливлюючи їм вишкіл і авансування. Велику увагу приділив він економічним і соціяльним питанням, що торкаються жінок і своє становище та підтримку в цьому напрямі з'ясував у своїй обширній плятформі.

Самозрозуміло, що обоє кандидати розходяться у деяких принципах, притримуючись плятформ своїх партій. Але є у них і багато однозгідности, зокрема у проблемах, що торкаються жінок, що можна було занотувати під час зустрічі кандидатів із представниками американських жіночих організацій стейту (8-го серпня — Ф. Лаутенбирґ, 22-го серпня — М. Фенвик), котрі ставили питання із ділянок, з'ясованих у резолюціях американського Пляну Акції, ухваленого в часі конференції в Гюстоні, Тексас, у 1977 році в рамках Міжнародного Року Жінки і на взірцях Світового Пляну Акції (1975).

У освітніх, економічних, суспільних і політичних галузях обоє кандидати піддержують принцип рівноправности, рівного доступу, повного зрівняння у платнях (жінки все ще дістають 59 ц. у відношенні до одного доляра за рівну працю), збереження статусу родини при повній фінансовій підтримці, забезпечення денних осередків для дітей, охорону дітей і жінок перед насиллям тощо, та обіцюють співспонзорувати відновлений проєкт поправки до Конституції про рівні права „ERA" (в первісному тексті) перед Конгресом. На деякі контроверсійні справи відповіді були доволі „дипломатичні", все ж таки М. Фенвик рішуче висловилась проти того, щоб леґіслятивна галузь державного устрою вмішувалася у судівничу компетенцію Найвищого Суду (наприклад, щоб уневажнити рішення Найвищого Суду з 1973 року в справі абортів дорогою ухвалення поправки до конституції, як це пропонує сенатор Геч).

У передвиборчій грі, однак, ніхто не викладає всіх карт на стіл, а, відкликуючись до своїх принципів, кандидати своєю красномовністю затьмарюють відверту відповідь. Хоч до виборів недалеко, все ще буде нагода прислухатися до думок обоїх кандидатів на позицію сенатора ЗСА зі стейту Ню Джерзі–республіканки Миллисент Фенвик і демократа Френка Лаутенбирґа та вибрали одного із них, голосуючи 2-го листопада згідно зі своїм власним переконанням при узгляденні інтересів української громади в ЗСА.

ЛИВАНСЬКІ ВОЯКИ ЗАЙНЯЛИ ПОЗИЦІЇ, залишені лівими мусулманами у західній частині Бейруту і тим самим ливанці контролюють вже цілим містом, якщо взагалі це можна назвати контролею у приявності в Ливані 100-тисячної ізраїльської армії і сирійських військових частин в долині Бекаа, проти яких вже наїжились штики ізраїльських вояків. Політичні і військові спостерігачі передбачають, що незабаром напевно дійде до зудару між ізраїльськими і сирійськими частинами, до чого поспішно готується Ізраїль. У політичних колах говориться навіть про напад Ізраїля на Сирію, що, очевидно, могло б ускладнити ситуацію на Близькому Сході . Ізраїльські урядові чинники закинули Сирії, що вона перетримує захоплених в полон ізраїльських вояків, хоч до цього вже призналася Палестинська Визвольна Організація і її речники заявили, що ізраїльські вояки перебувають у стані закладників і їх трактується згідно з женевською угодою про військовополонених. Ізраїль, будучи в позиції окупанта Ливану і розпоряджаючи в тій країні великими збройними силами, ставить одну за одною вимоги Сирії, хоч остання оправдується, що вона тут ні при чому. Деякі дипломати думають, що ізраїльські вимоги є роблені для того, щоб спровокувати конфлікт між Єрусалимом і Дамаском.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ РИЧАРД НІКСОН, перебуваючи під теперішню пору у Китайській Народній Республіці, закликав уряди обидвох держав — Китаю і З'єднаних Стейтів Америки — поширити свою співпрацю на відтинках закордонної політики і торгівлі. У зустрічі з міністром закордонних справ КНР Гуанґом Гуа, Ніксон повторив свій заклик, чим здобув собі прихильність згаданого міністра і його оточення, які підкреслювали важливість четвертої візити Ніксона до Китаю. На честь Р.Ніксона китайські речники влаштували парадний бенкет з участю багатьох китайських і закордонних представників.

ПРОПУЩЕННЯ АВТОРА

В дописі Михайла Лози „Під враженням Баффалівських ювілеїв", („Свобода", ч. 163, з дня 28 серпня 1982 р.) пропущено прізвище Степанії Чушак, яка продеклямувала поему Івана Франка „Каменярі". За свій недогляд автор допису вибачається. — Ред.

- ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 12-го ВЕРЕСНЯ 1982 р.

Нюарк, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Івана Хрестителя 76-ий Відд., о год. 1-ій по пол. в українській католицькій школі при Айві вул. і Сенфорд Авеню. Просимо членів вирівняти залеглі вкладки. Найкраще платити вкладки чеками і посилати прямо до Відділу. — Юлія Демчук, фін. секр.